

TAULA RODONA

Josep Burgaya (Conseller comarcal). La nostra comarca, en termes d'identitat col·lectiva, és una comarca d'identitat forta, una comarca amb unes poblacions amb forta personalitat. En els darrers temps, han vist l'arribada massiva de població immigrada de procedències llunyanes, amb altres llengües i altres cultures. La nostra comarca i les nostres poblacions són en el camp en el qual es genera una certa dinàmica, no forçosament de conflicte, però sí sovint amb força problemes, en el qual s'ha de considerar tot el tema de gestió de la diversitat, s'ha de considerar tot el que fa referència a la multiculturalitat, a la integració. Els sectors públics, els ajuntaments de la nostra comarca –avui en tenim aquí tres bons exemples– tenen, entre les seves prioritats, aquesta gestió de la diversitat, en la qual, en darrer terme, entenc que l'ajuntament, en les seves polítiques, el que vol no és tant condicionar o identificar identitats com assolir un bon nivell de convivència.

Comptem avui amb tres representants significats de tres municipis importants de la comarca: Jordi Serra, alcalde de Roda de Ter, Pere Prat, alcalde de Manlleu, i Ignasi Puig, primer tinent d'alcalde de l'ajuntament de Vic. Esperem que cada una d'ells ens exposi quins són els eixos de les polítiques de convivència ciutadana i de gestió de la diversitat que estan duent a terme en les seves poblacions. Podríem establir com a punt de referència una intervenció inicial de cadascun d'ells i a partir d'aquestes intervencions es podria desenvolupar el col·loqui. Sense més preàmbuls, passo la paraula a Jordi Serra, alcalde de Roda de Ter.

Jordi Serra (Alcalde de Roda de Ter). Intentaré fer un discurs bastant positiu, bastant optimista, que és com veig la situació de la immigració a la comarca, concretament a Roda de Ter, que és el municipi que conec més. En els nostres municipis, ara, en parlar d'emigració, estem parlant, no de la immigració dels anys seixanta-setanta, sinó de la immigració bàsicament marroquina, que és la que hem tingut en aquests últims deu o quinze anys. Aquí, a la comarca, si exceptuem Vic, Manlleu i Sant Bartomeu del Grau, el percentatge d'immigrants és com el que hi ha en tot Catalunya: un 10%. A Roda de Ter, en un primer moment, vam ser els capdavanters

en immigració. Hi ha la fàbrica Puigneró, una fàbrica d'èxit molt gran, va fer que fóssim un dels primers de rebre immigració i on es va començar a parlar del problema de la immigració, molt semblant al moment de Manlleu. En aquells moments estàvem a l'entorn del 3 o el 4 % de la població. Avui estem en el 10 % i sembla que la cosa està molt més tranquil·la. És allò dels percentatges i de valorar els moments. Amb això, us deia que, bàsicament, la immigració que hem rebut era la magrebina o d'origen marroquí. I ara, si us he de dir la veritat, pels comentaris que sentis de la gent, sentim: «Tant de bo tots els immigrants fossin marroquins». Es comença a dir això. Si fa uns anys el problema eren els marroquins i tot el que duien al darrere, ara, en canvi, trobes gent que repeteix: tant de bo tots els immigrants que vinguessin fossin marroquins. Per què? Perquè la immigració té unes fases. Primer arriba gent jove, no hi ha les famílies, no hi ha tanta estabilitat. Les comunitats de veïns on hi ha gent jove o no hi ha famílies, hi ha soroll, hi ha més festa. Quan comença a haver-hi les dones, les famílies, comença a haver-hi un control més familiar, més social, que tot es va posant al seu lloc. La gent que fa anys que és aquí té més estabilitat laboral i es va normalitzant. Allò que semblava que era insalvable o era un problema més gran es va diluint. Aquestes famílies que ara tenim marroquines són famílies de molt llarga durada: gent que va arribar fa quinze o deu anys. Són gent que ha portat tota la canalla que tenien, les dones; fins i tot alguns han arribat a portar gent gran, els pares. Comences a veure gent gran immigrada als nostres municipis. Aquest procés acaba fent que molts joves que han fet l'escolaritat aquí et diguin que, de vacances al Marroc, ells ja no hi volen anar, que casa seva és aquí i que no hi tenen res, allà al Marroc. Coses significatives que estàs veient: la llengua vehicular dels nens, quan juguen entre ells, és el català; entre ells es parlen en català. També s'hi afegeix aquí que la immigració que hem tingut és bàsicament tota procedent del nord del Marroc, de la regió del Rif; no és una població àrab, sinó bereber, que tenen certes dificultats també amb el regne del Marroc. També pot haver-hi una certa identificació en temes de llengua, en temes de relació amb el país, i signe d'això—simplifico molt—és que els nostres marroquins són del Barça. Si voleu anar a veure un partit del Barça amb entusiasme, gent cridant i molta eufòria, us recomano, per exemple, aquí, a Vic, que aneu al barri dels pisos Montseny, hi ha el bar

«Osona Masic», on es viuen amb passió molt gran els partits del Barça. Alguna cosa està canviant. Amb les famílies marroquines, tots aquells prejudicis tan grans: que si la religió, el ramadà, la mesquita, les dones i els vels, es va trencant a mesura que passa el temps i ens hem anat coneixent. Són gent que no viu en pisos de lloguer, molts estan pagant les seves hipoteques, tothom té el seu cotxe. L'únic que ens queda encara és tot el que està relacionat amb la pobresa i amb les situacions marginals, que, potser, és el que ens costa més. És recurrent en els nostres municipis el tema dels ajuts: si l'administració, els ajuntaments ajudem els qui hem d'ajudar. El tema, per dir-ho clarament, del tràfic de drogues, que sempre s'encoloma als immigrants. Qui està traficant amb drogues són aquests. Que les dones, de moment, no treballen: que siguin molt poques les que han fet el pas al món laboral. Són els grans temes que encara ens van voltant.

Aquests dos darrers anys ha arribat un altre tipus d'immigració: tots els subsaharians (senegalesos, gambians). Aquí és més una incògnita. Fins ara hi havia certa simpatia: la gent de color no despertava tants recels; però sí que la gent ha començat a veure això. De moment, no hi ha les famílies: són immigrants joves, més associats a la festa, més descontrol a les comunitats de veïns, no tenen tan control familiar ni social; és una incògnita. Com també és una incògnita la immigració que s'està donant més en el sector de serveis, bàsicament amb els sud-americans, amb el tema d'atencions de la gent gran; si bé en principi sembla que no ha d'haver-hi cap problema, que ens podem entendre, que la cultura i la religió no és tan llunyana, veiem com hi ha coses que ens separen més del que ens sembla; per exemple, no tenir cap necessitat de fer ús del català és un tema que ens allunya moltíssim. Els lligams que hi havia entre aquests països llatinoamericans amb l'Estat espanyol, allò que dèiem *la madre patria*, s'hi respira una mica. En contraposició, i simplificant molt, si diem que els marroquins eren del Barça, aquesta gent sud-americana és del Madrid. És caracteritzar una mica la cosa, però es així: són del Madrid, ells, no són del Barça. Relatiu amb la gent sud-americana, també s'hi ha d'afegir una altra cosa: el consum d'alcohol és molt elevat, amb la qual cosa no estàvem acostumats; hi ha un consum molt alt d'alcohol i això va molt associat també després amb violència, tant de gènere com juvenil. Amb aquestes famílies sud-americanes, no

tindríem problema perquè són cristians com nosaltres, parlen com nosaltres, o tenen la mateixa religió. Però no és tant així i la distància és molt més gran del que ens pensem. El que ens pot unir més, l'eina més important d'integració, d'identitat, és la llengua. Veure que els magrebins, entre ells, els nanos, utilitzin el català, que quan parlin amb tu puguis parlar en català, això trenca, fa caure moltes barreres, de seguida ens acosta. I el fet que potser gent que ens sentíem més propera, com els sud-americans, no facin aquest pas, penso que, a la llarga, ens pot distanciar. Deia això a col·lectius d'immigrants, que l'eina d'identitat i integració aquí a Catalunya, i en aquesta comarca és molt fàcil, és la llengua. És el primer pas. A vegades, som nosaltres mateixos que no els volem deixar ser de nosaltres i ens adreçem a ells en castellà; però, passat aquest primer pas, veiem que, si fan ús de la llengua, de seguida la gent els sent pròxims.

La Dolors ens ha demanat que parlem de l'experiència de les parelles lingüístiques: voluntaris de gent que agafa un immigrant, i cada dia o un cop a la setmana van a fer un cafè, o van a passejar; el motiu és aprendre el català. Això ha ajudat molt a treure prejudicis i a treure barreres i, en canvi, reforça tots els aspectes que us deia. Els punts de trobada, els punts on ens hem trobat tots. Bàsicament, penso en l'escola. L'escola és la que ha fet més feina: una feina grandiosa. Totes les dificultats que hi ha quan tenim aquestes aules on hi ha més immigrants que autòctons, són un problema; però realment les escoles han estat els motors, les eines que ens han permès de fer activitats paral·leles per a conèixer i integrar les mares. I, lligat amb el que ha dit en Mira aquest matí, la festa. Hi ha elements de festa que també ens ajuden moltíssim. De moment, no veiem ni immigrants en les colles castelleres o les colles geganteres, però sí que comença a haver-hi espais de festa on ens trobem; aquests dies hem tingut ara la festa major. Si fa vint anys enrere, amb els immigrants de l'Estat espanyol, allà ens trobàvem tots: castell de focs o la fira d'atraccions, allà ens trobàvem tots; ara també és un lloc on ens trobem tots, tant pakistanesos com magrebins. Són passos petits, però sí que és veritat que la festa pot ser un lloc on ens podem trobar tots. Pensem com a molt necessària la tasca d'acolliment. Les nostres polítiques se centren en com acollim aquesta gent; i, per a collir aquesta gent, el més important que nosaltres veiem seria fer uns bons processos d'explicar qui som;

però, sobretot, explicar la nostra llengua, les nostres institucions; com funcionem aquí, quins són els nostres valors, que tothom s'espavili, treballi, es guanyi la vida. O coses tan senzilles com a quina hora es treuen les escombraries, o com es fa per a anar a cal metge, quines normes tenen les comunitats de veïns. Aquestes coses tan senzilles són les que, a vegades, poden ajudar a totes les feines que entitats, escoles i ajuntaments fem. Si compartim les nostres regles, els nostres drets i deures, en coses tan senzilles com aquestes, penso que fem grans passos i després és fàcil d'identificar-se amb aquest país. Per acabar, també en el Consell Comarcal portem diverses activitats sobre l'acolliment i integració dels immigrants. Una va ser, per a mi, molt significativa: vam baixar aquest hivern al Parlament de Catalunya, ens va rebre el president del Parlament de Catalunya, ple d'autocars de col·lectius d'immigrants d'aquí a la comarca. Ells estaven satisfets d'estar al Parlament, poder-se fotografiar al Parlament, fotografiar-se amb el president del Parlament; perquè ells tenien molt clar que eren d'aquí, que volien ser d'aquí i que no hi havia res més. Allà, a l'hemicicle, cada associació d'immigrants van poder fer el seu discurs. Tots van quedar parats: el president del Parlament, els polítics que hi havia, com tots, cada associació, s'adreçava en català. Som d'aquí, volem ser d'aquí; ara vosaltres també ens heu de deixar ser d'aquí; adreçant-nos a nosaltres en català; per què no ens heu de deixar votar, si nosaltres som d'aquí, si volem ser d'aquí?

He intentat fer un discurs optimista. No sé si l'Ignasi i en Pere l'hi faran tant, perquè ells sí que realment tenen barris amb un percentatge alt d'immigració, i tot això no és tan possible; però sí que, si hi ha un lloc on aquesta identitat és possible, és aquí. Osona, amb els anys que fa que es treballa en aquests temes, amb aquesta predisposició que tenim amb la llengua, es pot fer possible que, per sobre la diversitat i el multiculturalisme, hi hagi una identitat comuna.

Josep Burgaya. Passem a una altre tema un xic diferent, com és el de Manlleu, i per a parlar-nos-en tenim Pere Prat, el seu alcalde.

Pere Prat (Alcalde de Manlleu). En primer lloc, agraeixo la confiança que ens han fet des de Col·loquis de Vic per a venir a exposar la situació de Manlleu o com gestiona Manlleu la diversitat, la seva immigració. Contestant les paraules de Jordi Serra, també faré un

missatge optimista; perquè, si no som optimistes, no podrem tirar endavant aquest repte. Crec que la diversitat, la immigració és un repte que té Manlleu, que té la comarca d'Osona, és un repte que tenen moltes ciutats i molts pobles, que té el país, i que té fins i tot Europa. Lògicament, quan tu et dediques a la política, i sacrificues moltes coses per servir la teva ciutat, quan tens un repte al davant, això et fa ser optimista i et fa posar-hi moltes ganes i molta il·lusió. En el repte de la immigració hi ha moltes similituds. Crec que és molt semblant, perquè a Manlleu formem part d'una xarxa de ciutats en què ens trobem i anem reflexionant sobre el tema de la inunigració, i veus que, més o menys, tots tenim les mateixes dificultats, el mateix repte, els mateixos problemes. A Manlleu, aquest passat setembre, hem arribat a 20.000 habitants. Segons l'administració, ja som ciutat. Érem «vila fidelíssima» i ara passem a ser ciutat de la nació catalana. Som 20.000 habitants, i un 20 % d'immigració. Aquí voldria deixar unes dades perquè tothom reflexionés, perquè la gent diu: 20 %, però la gent que no teniu legalitzada, que potser és més. Potser sí que tenim gent que no està legalitzada, i que no està empadronada i que pot augmentar el 20 %. Però anem amb compte: la majoria que tenim d'immigrants estan tots empadronats. Per què? Perquè hi ha uns serveis bàsics, com poden ser temes de salut i educació, que exigeixen l'empadronament. Per a empadronar-se no has pas d'estar legalitzat.

Amb aquest empadronament, que crec que no està al dia, perquè hi ha molta mobilitat, aquest 20 % és bastant real. D'aquest 20 % n'hi ha de 50 nacionalitats diferents. El 79 o 80 % d'aquest 20 % és magrebí. La majoria del Rif, i més concretament de Nador. Manlleu sempre ha estat una població molt acollidora. Primer va venir l'emigració andalusa. Estem agermanats amb un poble de la província de Jaén que és Alcaudete. Molta gent d'Alcaudete va venir cap a Manlleu. Hi ha més de 500 persones nascudes a Alcaudete que estan a Manlleu, les quals estan incorporades a Manlleu amb la seva família. Ara, aquest 80 % de magrebins són bàsicament de la ciutat de Nador. És un fenomen bastant lògic.

Aquesta gent la tenim concentrada en diversos barris de la població, però, bàsicament, quan van venir, igual que ho va fer la població andalusa, ho ha fet al barri de l'Erm, i més concretament als pisos de Can Garcia, que malauradament, moltes vegades, han sortit a la televisió, i malauradament perquè, sempre que parlen de

Manlleu, ho fan des d'una òptica negativa, pessimista, la qual cosa no és certa, perquè molta gent, quan parles de Manlleu, et diu: Vosaltres sí que teniu molts immigrants! Però tu que voltes una mica, que formes part d'aquesta xarxa de ciutats, veus que hi ha moltes més ciutats, moltes més poblacions que tenen més percentatge d'emigració que no pas nosaltres. Però aquesta imatge que té Manlleu, la qual ha estat utilitzada per alguns polítics en campanyes electorals, fa que tinguem aquesta visió negativa. Això és el que intentem canviar. L'eina bàsica que tenim per a gestionar tota aquesta diversitat és el pla de gestió de la ciutat de Manlleu.

Recordo que un dels primers documents que parlava de com fer front als reptes de la diversitat de la immigració es va fer a Manlleu, l'any 1985. És curiós, perquè quan llegeixes aquest document de l'any 1985 no et diu res de nou de la situació que tenim ara: les mateixes respostes que ens deien que havíem de fer per a solucionar aquells reptes són encara vigents. Ja tenim, doncs, aquest document de 1985 i ara Manlleu té el pla de gestió de la diversitat, que té un contingut que explica la seva filosofia; però no vull entrar en aquest pla concretament, sinó en un apartat del pla, que és com fer front a aquest repte. Aquest repte, que per a mi és el més important que tenim al país i a les ciutats: temes de convivència, temes de relació; són cada vegada més preocupants i, si no sabem donar-hi resposta, per moltes polítiques que vulguem fer, podem anar endarrere en comptes d'anar endavant. No em canso de dir, en els fòrums que a vegades freqüento, que el que hauríem de fer les forces polítiques democràtiques és un pacte a nivell nacional i tractar el tema de la immigració, de la diversitat, amb molt de respecte i que no sigui utilitzat. A Manlleu tenim l'experiència de l'any 1999, quan va ser utilitzat aquest tema i va fer canviar un govern municipal. Pot ser que es torni a donar aquest cas. Crec que això no és la manera de donar resposta seriosa, com a persones grans, al repte que tenim. Per aquest motiu, el pla de gestió de la diversitat fa que aquest assumpte a Manlleu sigui liderat per l'alcalde i pels portaveus de tots els partits polítics de la població. La responsabilitat no és de Benestar Social; no, aquest aspecte és responsabilitat de totes les forces polítiques de Manlleu i liderat pel seu alcalde, perquè el seu alcalde és la figura que pot fer que aquest treball sigui fet per diversos serveis de l'ajuntament: sigui de servei social, sigui de cultura, sigui dels serveis econòmics,

sigui de serveis d'informació econòmica, etc., perquè és un repte global. A Manlleu, doncs, mensualment, ens trobem les forces polítiques i anem fent el seguiment de tot el tema de la gestió de la diversitat.

Crec que és també molt important el contacte personal: fer front a les situacions amb la teva presència i amb la presència dels líders polítics. Sobretot, al barri de l'Erm, tenim contacte permanent. Lògicament, amb les diversitats del barri de l'Erm (gent andalusa, gent magrebina, gent d'altres identitats), és molt fàcil que qualsevol cosa ens porti problemes; per exemple, un cas real, dilluns em vénen a veure perquè en un edifici volen fer un bar i aquells veïns ja «saben» que el bar portarà problemes, drogues, malestar, etc. Ja corre la por o el desconeixement, o la visió que poden tenir algunes persones del que passarà en el futur, i la gent ja es mobilitza. I, lògicament, contra aquest desconeixement, contra aquesta por, crec que una bona eina és el contacte personal al carrer, parlant amb la gent, tenint contactes amb els líders d'aquestes col·lectivitats. Allà, a Manlleu, personalment, cada tres mesos em reuneixo amb uns líders d'una comunitat molt petita de gent gitana (els gitanos arriben a tres famílies: deu o quinze persones), però que tenen la seva pròpia identitat i la seva manera de fer, i amb la mesquita, i amb la gent que és d'un altre centre musulmà; després també tenim reunió amb l'associació de veïns. Això també ens ajuda que la gent vagi coneixent les diverses identitats, i que, a vegades, on hi ha aquestes qüestions, aquest contacte personal, aquest coneixement facilita molt donar-hi resposta.

També cal destacar que tenim molt clar que el català és la llengua amb què ens relacionem. Els cursos, dels quals ha parlat en Jordi, dirigits a les dones magrebines, ens ajuden molt, perquè després aquestes dones, en aquests cursos de català, ens ajuden perquè la relació de la família amb l'escola, amb la societat, sigui molt millor. Crec que és una bona iniciativa que ens està donant molt bon resultat. I també les parelles lingüístiques en el fet del coneixement i de la gent d'aquí de reflexionar i penetrar més la nostra pròpia identitat. Un pla de gestió de la diversitat que gestiona tota la diversitat amb normalitat. El que volem nosaltres amb aquesta normalitat és que hi hagi poques polítiques específiques, les mínimes: les polítiques específiques que poden ser dirigides a un col·lectiu, com els joves, com polítiques per a la gent gran;

també hi pot haver polítiques per a l'emigració, per a la diversitat, en casos concrets. El més correcte és tractar aquesta diversitat amb tota normalitat. Això és una cosa que ens costa, perquè, a vegades, quan tens algun conflicte, et sembla que si hi ha un fet que l'ha provocat és una persona immigrant. Si algú em roba la cartera, m'és igual que me la robi un que es diu Joan, Hasan o Juan Pedro. Crec que hem d'anar a aquesta normalitat.

Més darrerament, a Manlleu, dintre d'aquest fet de normalitat, hem fet un pla d'acolliment dirigit a totes les persones que ens vénen de fora. Ara ens trobem igual que en altres poblacions de la comarca d'Osona, de les comarques veïnes, de l'àrea metropolitana que vénen a les nostres terres. Tenim aquest pla de recepció, que tenen a l'ajuntament, explicant els serveis que la ciutat de Manlleu ofereix als seus ciutadans nous: uns serveis que van seguits de guies, en quatre llengües. És molt important aquesta manera de gestionar la diversitat, que, de moment, ens està donant bon resultat. Temes que tampoc podem dir-ho amb molta alegria, perquè, en qualsevol moment, aquesta relació que hi ha entre les diverses identitats pot portar qualsevol problema. A Manlleu, on tenim més problemes és en la relació entre la immigració magrebina i andalusa, potser perquè també ocupen un mateix espai, potser també perquè tenen unes mateixes necessitats i això fa que aquestes dues identitats tinguin aquestes diferències o aquests conflictes. No sé si, a Manlleu, els magrebins són del Barça o no; però del que sí que ens hem adonat és que, en la campanya del CAT, molts magrebins van aturar-se a la plaça on fèiem aquesta campanya i van voler posar-se els CAT a les seves matrícules. Si voleu, és una anècdota, però és important. En aquest moment, el jovent va a l'escola en català, tant la pública com la concertada, crec que ha estat molt important. El model que es coneix com el model Vic, però no hi estic d'acord, perquè el model és de Manlleu. S'ha dit el model «Vic», però jo crec que és «Manlleu», però no vull entrar en polèmiques, perquè la primera distribució que hi va haver dels alumnes que venien d'altres països va començar concretament a Manlleu l'any 1992, en el qual la canalla es repartia en les diverses escoles, públiques i concertades. Aquest treball que ha fet l'escola a Manlleu, del qual estem molt agraïts, bàsicament està donant molt resultat, perquè trobes molta canalla magrebina que parla la nostra llengua, que llegeix en la nostra llengua, que participa de les nostres festes.

Ara la problemàtica que tenim, en qüestió d'identitat, és la tercera generació andalusa: aquella generació que deïem tots nosaltres que seria la més integrada, seran més catalans; doncs, no: amb aquests són amb els que tenim més conflictes i alguns ens estan portant molts problemes. Això ens ha de fer reflexionar perquè anem molt amb compte en aquesta nova diversitat que tenim a Manlleu, que no ens equivoquem de la mateixa manera que ens vam equivocar amb la tercera generació d'andalusos, els quals, quan van de vacances a Andalusia o quan van de visita, els tracten de catalans, i quan estan aquí no se senten catalans. Tenen aquest problema d'identitat ells i que això cridi l'atenció: crema de contenidors, petites baralles amb grups independentistes.

Aquest és el repte de la ciutat de Manlleu i de Catalunya com a país: fer compatible la identitat nostra amb la identitat d'aquesta gent. Repeteixo: A Manlleu, amb 20.000 habitants, som 50 nacionalitats diferents. Respectant cadascú la seva pròpia identitat, hem de fer possible des de la normalitat donar resposta a aquest repte, com és la diversitat.

Josep Burgaya: Gràcies a l'alcalde de Manlleu, gràcies al Sr. Pere Prat. És el moment de parlar de Vic i, per a fer-ho, tenim amb nosaltres el Sr. Ignasi Puig, que és el primer tinent d'alcalde del seu ajuntament.

Ignasi Puig (Tinent alcalde de Vic). No sé si el meu discurs serà amb un to optimista o no; tan sols em conformaria de donar-los alguna indicació que fos vàlida a l'hora d'analitzar la ciutat de Vic. Abans d'entraren el tema de la gestió de la identitat, que no voldria defugir ni de bon tros, voldria fer una reflexió en veu alta sobre com es construeix la pròpia identitat d'un poble o d'una col·lectivitat. Dic això perquè em venia a tomb una anècdota. Resulta que, a la nostra ciutat i, per extensió, a la comarca, fa aproximadament uns vuit anys, es va constituir una colla castellera. Ningú no dubta que els castellers són un element propi d'una identitat com la del poble català; però aquesta no és una ciutat ni una comarca amb tradició castellera. L'any passat, amb motiu d'un acte que els castellers volien celebrar, cosa que no fa pas cap mal, nosaltres els demanàvem si podien retocar una mica el calendari o l'horari previst, i ens van respondre: «No, que així ho hem fet tota

la vida.» Vam respondre: «No, perdoni'ns, però vostès van néixer fa vuit anys, almenys a la ciutat de Vic.»

Faig aquesta reflexió perquè en la construcció de la identitat, segurament que el fenomen de Fernando Alonso també construirà una identitat a Oviedo o a Astúries, quan, segurament allà, mai no s'havia plantejat si la F-1 tenia alguna cosa a veure amb Oviedo, i l'aparició d'un fenomen com aquest xicot, que té un cert prestigi o una certa notorietat, segurament construirà una identitat allà com l'ha construïda a Navarra l'aparició de Miguel Indurain. Segurament músics o artistes d'alta consideració ajudarien a construir una certa identitat. Torno ara al tema del qual volia parlar, que té a veure una mica amb aquesta anècdota que explicava al principi. En la construcció de la identitat hi juguen moltes coses. Per exemple, nosaltres, a la ciutat de Vic, en aquests moments podem dir que, als cursos de normalització lingüística que es fan per a no catalanoparlants, hi assisteixen més persones que no a Mataró, una població que deu triplicar la població de Vic i que no és pas una ciutat o un municipi que quedi allunyat de qualsevol fenomen migratori, per la proximitat a Barcelona, pel nivell de desenvolupament, per la seva obertura al mar, per mil motius... Resulta que a Vic assisteixen més persones als cursos de normalització lingüística que no pas a Mataró; imagino que trobaríem altres exemples. Fins al punt que, aquest darrer Nadal, els alumnes de normalització lingüística van fer els Pastorets. Es poden imaginar quina situació més pintoresca!

Els voldria posar un altre exemple: al barri del Remei, que és un dels barris de la ciutat on potser ha tingut una repercussió o una incidència més important l'assentament de nouvinguts, resulta que els dissabtes al matí, a nens i nenes de fills de magrebins, els fan classes d'àrab, perquè es troben que tenen un grau de coneixement molt superior del català que no pas de la llengua que els seus pares o les seves mares parlen. Els voldria posar un tercer exemple, una tercera anècdota; faig això expressament perquè intueixo que vostès arribaran a una sèrie de conclusions a partir de tres fets que puguin ser o no simptomàtics, o il·lustratius, de tot un procés que el Sr. Jordi Serra i el Sr. Pere Prat han explicat perfectament i que en molts casos coincideix amb la trajectòria que ha seguit la ciutat de Vic. El tercer exemple, que tindria més a veure amb l'àmbit més polític, és l'aprovació de dues ordenances, una

ordenança en la qual, s'explicava abans a través d'una pinzellada, el que proposem és que les persones que vulguin beneficiar-se d'una assistència social del tipus que sigui passin prèviament, o durant la prestació d'aquest servei, per un curs en el qual se'ls expliqui tot allò que els hagi de permetre permeabilitzar una mica aquesta nostra identitat. Per tant, en fi, és una ordenança que el que vol és que les persones que rebin la prestació d'un servei posin com a contraprestació, com a aportació al col·lectiu, des de l'aprenentatge o el coneixement de les nostres institucions i alguns fets propis de la història de la ciutat fins a aspectes tan senzills, però alhora tan útils, com els tràmits d'una gestió de la comunitat de veïns o de gestió d'un permís de conduir, o el que sigui. Una altra de les ordenances que recentment s'han aprovat en el ple municipal és una ordenança que diu: «Bon govern, civisme, bons costums i ciutadania». I aquesta ordenança té una particularitat extraordinària: la primera és que es va aprovar gairebé per unanimitat de tots els partits que hi ha representats en el ple municipal i això és valor afegit molt gran; però té la curiositat que, en alguns aspectes, hi ha persones del carrer que t'aturen i et comenten l'ordenança i et diuen que hem estat molt permissius amb els immigrants; i continuen la teva marxa pel carrer i en trobes uns altres que et diuen que hem estat molt intolerants amb els immigrants. Per tant, aprovar una ordenança d'aquestes característiques té aquesta virtut, que en el ple s'aprova pràcticament per unanimitat i, en canvi, al carrer, jo intueixo que la gran majoria està d'acord amb l'esperit de l'ordenança, però et permet dobles lectures: lectures d'un extrem o de l'altre.

És una reflexió que volia fer. On volia anar al capdavant de tot això? En el tema de la gestió de la diversitat, jo diria que ens hem trobat amb dos aspectes: un aspecte és que els governs municipals estem trepitjant un terreny molt verge. És clar que hi ha països que tenen una llarga tradició en la gestió de la diversitat; però l'últim atemptat de Londres, si he fet una interpretació correcta de la repercussió que això ha tingut, ha suposat una reflexió molt profunda sobre el model d'integració que té un país com Anglaterra, amb una llarga tradició d'integració i de nova ciutadania. I l'altre aspecte és que, ahir, per exemple, en una conferència que va pronunciar el Dr. Subirats a la Sala de la Columna de l'ajuntament, deia: Aquest és un procés que no té marxa enrere. Estem en un

estadi en què difícilment tornarem a estadis anteriors; i, per tant, aspirar a tenir situacions com les de deu o quinze anys enrere és impossible. Per tant, insisteixo, i enllaço l'anècdota del principi i la del final, la construcció de la identitat és una cosa molt complicada –vostès en saben molt més– i que, a més a més, canvia a cada instant. D'altra banda, en la mesura en què som en un terreny que està molt per explorar, que no hi ha receptes màgiques i que segurament no té marxa enrere, això, als governants, ens ho posa difícil. És un repte, com deia l'alcalde de Manlleu. En certa mesura és una oportunitat; suposo que la immigració també se situa allà on hi ha prosperitat, i, per tant, ho haurem d'admetre com un valor; però, en qualsevol cas, no acceptarem en aquest aspecte fórmules màgiques ni receptes de pa sucats amb oli, perquè la gestió diària és complicadíssima. No sé si forma part també de la construcció de la pròpia identitat el fet que al cap de vuit anys hi hagi dues colles castelleres. Aquest és un país, o aquesta és una ciutat en la qual, quan es crea una cosa, se'n crea una altra alhora.

Josep Burgaya: Gràcies als tres ponents. Obrim el col·loqui.

COL·LOQUI

Ignasi Roviró: Vull agrair als dos alcaldes i al tinent d'alcalde la seva presència i les seves paraules. Valoro que hagin estat optimistes. Agraeixo molt que unes persones amb els seus càrrecs ens parlin de la ciutadania des d'aquesta valoració tan positiva. Ara bé, trobo a faltar la segona part: la part dels problemes. En les societats en què estem rondem un percentatge d'immigració molt destacable: Roda no ho sé, però a Vic i a Manlleu estem al 20 %. És evident que aquests xocs culturals generen dificultats i problemes. M'agradaria, per tant, que vostès detectessin i valoressin quins són els problemes que aquests xocs culturals generen.

Jordi Serra: Primer de tot, jo crec que hem de ser optimistes; si no, malament rai. En qualsevol aspecte de la vida, i més nosaltres, que tenim unes responsabilitats, ens hem presentat a unes eleccions i el poble ens ha donat una confiança, lògicament, a vegades, el pessimisme el portes a dins. Jo crec que, des d'aquesta òptica optimista, hem de fer front i donar resposta a les situacions diverses. Jo no vull problemes, sinó reptes. Sí que hi ha dificultats. Hem de ser optimistes, perquè molta gent ja és pessimista, i si la gent és pessimista i tu continues amb aquest pensament igual que ells, doncs malament rai; jo crec que els qui tenim la responsabilitat i l'honor de gestionar les nostres ciutats, hem d'agafar aquest rol. Fàcilment molta qüestió és de percepció i de coneixement, sobretot de coneixement. Jo crec que aquestes dificultats que tenim, només amb aquesta relació, amb aquest coneixement que tenim permanent, podran tenir resposta. Em vindrà a veure una gent que creu que aquell bar portarà problemes; jo no sé si aquest bar durà problemes, però estem en un estat de dret, on gent ha donat la seva vida per tenir aquestes llibertats. Nosaltres, en aquest cas un ciutadà magrebí, té el seu dret d'obrir un bar. La normativa està al seu costat tal com ha de ser. Aquesta gent, quines dificultats veuen, quins problemes, si volem dir-ho d'aquesta manera? Doncs és el desconeixement que hi ha, la percepció que hi ha, els rumors que hi ha, que fan molt mal. Recordo que a Manlleu vam haver de sortir amb una cosa que es va dir si l'alcalde havia de perdre el temps amb això: a Manlleu va córrer el rumor que venia gent de la Mina, no gent magrebina; va córrer a Manlleu, a Vic, a Tona i en algun

altre indret. Nosaltres mateixos vam fer front a aquesta situació, a aquest rumor que estava corrent a Manlleu, que cada vegada se'n parlava més, que feia que la gent no compressin pisos o que no anessin a tota aquella zona que venia de la Mina. Vam haver de sortir amb un ban i l'alcalde, el primer i el segon tinent d'alcalde van anar personalment a enganxar el mateix ban i explicar que això era una mentida. Què passa? És la por, és aquesta rumurologia que hi ha, a vegades intencionada, amb mala fe. Hi ha gent que, en comptes de buscar respostes o solucions, el que vol és que es compliqui més. És un tema de percepció, de desconeixement. Els problemes tampoc no són molt grans, no són de gaires dificultats. Són els que costen de donar-hi resposta. A Vic, com a Manlleu, tenim un partit que és Plataforma per Catalunya, que té un llenguatge sense res positiu: només «moros fora», però no hi ha respostes, no hi ha solucions. El que tu estàs fent, aquesta convivència, aquesta solució amb aquestes dificultats, va aquesta persona i en dos segons et tira enlaire tota la feina que tu has fet. Els polítics el que hem de fer és anar als indrets, als barris, parlar amb els uns i amb els altres. Repeteixo que les dificultats més importants que tenim, potser a Manlleu, poden ser iguals que les que té tothom (atur, dificultats per a arribar a final de mes), però la percepció i el rumor és el que resulta més difícil de solucionar.

Ignasi Puig: Procuraré tampoc no defugir la pregunta, que és molt interessant. Estic plenament d'acord amb el que deia l'alcalde de Manlleu. En aquest aspecte, nosaltres hem estat víctimes d'una cosa que s'escapa del nostre àmbit d'actuació, per bé que sempre alguna cosa es pot fer. S'havia parlat moltes vegades dels típics vals. Tothom té un conegut que ha conegut algú que li ha dit que a la cua del supermercat hi ha anat amb un val de l'ajuntament. Els reproduiré el que diu l'alcalde de Vic: Qui hagi vist mai un val de l'ajuntament de Vic, que me'l porti. No n'hi han portat mai cap. El que sí és cert és que hi ha entitats benèfiques que donen vals per a garantir, a vegades, els aliments mínims, o per assistir a les necessitats bàsiques de les persones nouvingudes. Això sí que existeix. Una altra cosa és la percepció que en tingui l'usuari o la gent del seu entorn. Si l'usuari diu: aquest és un val que m'ha donat l'ajuntament, evidentment no discrimina si aquest val l'hi ha donat l'ajuntament o una entitat benèfica del caire que sigui.

Per tant, contra aquest rumor o contra aquest fet, normalment els ajuntaments hem de sortir-hi una mica al pas. De problemes n'hi ha; és veritat que n'hi ha, i jo en posaré tres exemples per si els serveix. N'hi ha des de l'àmbit dels horaris comercials. Aquest és un poble, en general, el poble de Catalunya, i una ciutat, en concret, la ciutat de Vic, que té una forta tradició comercial, basada en la qualitat, en el servei de proximitat, en el tracte proper i ens trobem amb dificultats molt sovint de persones que vénen d'altres cultures que obren les seves llicències comercials, que tenen un públic molt definit: generalment gent de la seva pròpia ètnia i que els costa adaptar-se a aquestes normes o a aquest tipus de funcionament. Pedagogia, al capdavant, és l'única cosa que hi pots posar i després, evidentment, la capacitat sancionadora que t'ofereix la reglamentació actual i les ordenances municipals. Un altre problema prou evident o prou conegut: els pares dels alumnes no assisteixen a les reunions de les associacions de pares i això és un problema, perquè les associacions de pares són una eina d'una gran utilitat per a totes les escoles públiques i privades o concertades. I, per tant, el fet que els pares no tinguin aquesta assiduitat en les reunions genera problemes de relació, genera problemes de preparació d'actes o d'esdeveniments: des d'una excursió fins a una festa com la dels premis literaris de Sant Jordi, per entendre'ns; per no parlar, evidentment, del dijous gras, que, aleshores, aquí entraríem en problemes d'una altra classe. I un tercer aspecte, també molt important, entre altres, és el tema dels lloguers immobiliaris. Solen ser, els nouvinguts, persones que acostumen a anar de lloguer, per bé que també hi ha un mercat important de compra. Però la primera arribada, en el moment d'arribar, generalment ocupen espais de lloguer o pisos de lloguer, i no hi ha problema per a cobrar lloguers; però el que sí genera problemes és que normalment els propietaris dels pisos no expliquen que el lloguer d'aquell pis o d'aquell immoble comporta també el pagament d'unes despeses d'escala. Els conflictes vénen generalment per les despeses d'escala. I, en aquest aspecte, crec que hem de ser autocrítics, perquè els qui lloguem els pisos som els autòctons i no ells, i no expliquem, moltes vegades, allò que realment comporta viure en una comunitat de veïns. Per tant, he intentat posar tres exemples de tres àmbits ben diferents i de resolució també diferent. La pedagogia sempre és vàlida pertot

arreu i la sensibilització és vàlida pertot arreu; però potser en uns casos el que imperaria més seria una certa inspecció i una certa sanció en cas de vulneració dels horaris comercials, i en els altres dos casos, segurament que el que convindria més és que les persones que estan a l'àmbit de la docència o en una promotora immobiliària fessin l'esforç d'informar amb la lletra petita també dels contractes de lloguer.

Pere Prat: En el tema de l'horari comercial, no hem d'oblidar una qüestió important. El dissabte i el diumenge descansem i no obrim la botiga. Però moltes d'aquestes botigues obertes d'immigrants el diumenges estan autoritzades per la llei a obrir. El que passa és que nosaltres no volem fer-ho. Tu també, si vols, pots obrir el diumenge. La gent decideix, jo crec que amb molt bon criteri, el diumenge no obrir i descansar. Amb els rumors, la gent magnifica aquesta qüestió.

Jordi Serra: Explicaré el que ha passat aquesta setmana: s'ha demanat un permís d'obertura d'un locutori. En un moment, en dos dies: 500 signatures de veïns del poble en contra del locutori. Una persona emprenedora que té ganes de muntar el seu negoci, que compleix tots els requisits, i tens, a l'acte, 500 signatures de gent del poble que hi estan en contra. Com podem fer entendre a aquesta gent que és legítim que, a una persona que compleix amb tot, li hem d'autoritzar l'obertura del negoci? Problema a sobre. Un altre, aquesta mateixa setmana: dilluns implantem el sistema de recollida orgànica i, a més a més, el farem porta a porta. Això ha comportat, cada dia, de fer una reunió als barris explicant com ho farem. A aquestes assemblees, poques famílies immigrants hi han vingut. El comentari general: «Això no funcionarà, perquè els immigrants no hi col·laboraran i llençaran les escombraries com voldran.» Els asseguro que aquests últims dies totes les famílies immigrants han passat per l'ajuntament cadascuna a buscar el cubell perquè els expliquéssim com ho havien de fer. Dilluns de la setmana que ve, quan comenci a haver-hi problemes i incidències, els asseguro que qui tindrà la culpa serà aquesta gent. Però estic convençut que n'hi haurà de tots colors. Encolomem als altres els problemes.

Dídac Ramírez: Jo també em sumo a les paraules del Dr. Ignasi Roviró d'agrair les intervencions de la mesa, que m'han agradat molt. Jo diria, donada la segona tanda d'intervencions, aquell optimisme inicial és un optimisme metòdic, perquè, quan van apareixent els problemes, dius: Déu n'hi do. Molt optimista no es pot ser; tanmateix, s'ha de ser optimista metòdicament. Em sembla que ha estat Ignasi Puig qui ha parlat dels atemptats de Londres, i d'alguna manera com posant en qüestió el model de multiculturalitat, i, si no, ja l'hi poso jo, però s'ha fet esment d'això. Davant el fenomen de la immigració, es distingeixen quatre polítiques possibles; n'hi pot haver més, però aquestes quatre solen acceptar-se com les que més es donen. La primera és la d'expulsar-los, que és el que proposen els partits d'extrema dreta, i aquí la Plataforma aquesta. Hi ha una altra que és acceptar-los, però demanant-los que abandonin totes les seves tradicions i la seva cultura, i, això sí, atorgant-los drets; això és el que fa França. N'hi ha una altra que és acceptar-los, però no assignant-los cap dret, que és el que fa Alemanya. I finalment és acceptar-los i integrar les seves cultures, i això es fa en societats que en si mateixes es veuen com a multiculturals: això és el que fan els països del nord d'Europa i també el que ha fet Anglaterra. Jo el que volia plantejar a la mesa és com es veu, quina política se segueix aquí que veiem com una societat multicultural, i apliquem aquesta quarta política? I si és així, ho fem amb totes les conseqüències, ho fem fins al final? I si ho fem, estem d'acord que hem de seguir fent-ho o hauríem d'adoptar el model francès? Perquè, vist com va tot, ¿pensem o podem arribar a pensar que és millor el model francès que no el model anglosaxó, és a dir, vista l'experiència? M'ha semblat entendre que algú ha dit que caldria una reflexió sobre això. Bé, doncs, és la que plantejo ara. Perquè en algun moment s'ha parlat de la festa, recordant la intervenció de Francesc Mira aquest matí; però en la festa, què integrem: les festes de tots? Si integrem les festes de tots, podem estar tot el temps de festa, a Catalunya. Ja tenim la Feria de Abril, ja tenim les nostres. Nosaltres celebrem el dia de Nadal i el dia de Sant Esteve; però a Castella i a Andalusia se celebra la «Nochebuena». Aquí, com integrem, ho celebrem tot i ho tenim tot: els dilluns de Pasqua... etc. És aquest el camí o no és aquest el camí? Crec que caldria aturar-se un moment en la diferència que es veu entre l'actitud o comportament dels

sud-americans i dels magrebins. És curiós, això, perquè sembla que uns, com s'ha dit, serien més integrables que els altres, i sembla que és a l'inrevés. Una pregunta: el 20 % d'immigració és de la immigració que comença fa quinze anys; però després resulta que apareix un problema, si ho he entès bé, amb la tercera generació de la immigració que és anterior; per tant, quan parlem d'immigració, el problema relacionat amb la immigració no és relacionat amb el 20 %, sinó que hi ha alguna cosa més que hem de considerar, que hem de tenir en compte. Per això, i torno al començament, és molt important que des dels poders públics es gestioni d'acord amb una política clara que digui per on s'ha d'anar; i jo dubto que en aquest moment hi hagi una política clara d'immigració, d'identitat, a Catalunya. En dubto. I si no la tenim clara, podem anar del model francès a l'alemany, i mentrestant, si no tenim un model clar, vénen els d'extrema dreta i se n'aprofiten.

Jordi Serra: Jo començaria per aquí: no tenim un model clar perquè Catalunya no té cap competència en política d'immigració. Els únics que hem treballat amb immigració som els ajuntaments. Quina política podem fer els ajuntaments, si els donem drets o no? Aquest no és el nostre àmbit, i som els únics que estem actuant amb la immigració ara per ara. L'Estatut recull que Catalunya tindrà definitivament competència en immigració. Però fins ara, no; nosaltres no podem gestionar quants immigrants podem tenir en el nostre poble, o si els podem donar habitatge o treball; tot això no està en les nostres mans. En canvi, n'estem rebent totes les conseqüències, i totes les accions han estat accions locals. No hi ha cap model de política que vagi més enllà dels ajuntaments. Quin model hem de seguir a Catalunya? Dels ajuntaments se'ns escapa una miqueta. Sí que, pel que us deia, aquí, a la comarca d'Osona, creiem que, tant com en l'aspecte de la llengua com en aquests punts de llocs de trobada, podria haver-hi una certa identitat en què tots ens poguéssim sentir mínimament identificats. Nosaltres també hem participat d'aquestes festes i d'aquestes trobades de multiculturalitat i serem molt respectuosos –aquests dies, hem mirat d'ajudar-hi–, però no optem per models, si més no, almenys en la comarca, multiculturals, sí que diem que aquí encara és possible arribar a un cert punt de trobada de totes les comunitats.

Ignasi Puig: Intentant respondre a aquesta qüestió, que no és pas fàcil. Corres a vegades una mica el perill d'haver de situar-te tu en un model. I això, com que ja no estem parlant només d'una qüestió de matisos, sinó de qüestions que poden ser prou significatives, es fa difícil. D'alguna manera, em negaria a situar-me en algun d'aquests quatre models. No vull pas dir que n'hi hagi molts d'altres, sinó que vull dir simplement que, a vegades, t'hi has de situar per exclusió i no per definició política. Potser són les dues cares de la mateixa moneda. És clar que nosaltres no optarem mai per la de l'expulsió. Deia abans, referint-me al doctor Subirats, que ahir ens feia una conferència, que aquest és un fenomen imparable i que no hi ha marxa enrere, i no tindria cap sentit, per tant, optar per aquesta visió més enllà d'una qüestió moral que em sembla que es descarta per si mateixa. El model francès no em sembla el més indicat i no sembla que sigui aquest el que s'estigui portant a terme en la mesura en què, sense deixar de reivindicar la nostra pròpia identitat, malgrat que sigui com intentava explicar al principi, molt versàtil i molt adaptable, però nosaltres reivindicarem la pròpia identitat del poble català en la mesura en què tampoc no exigirem la renúncia de la pròpia identitat de les persones que vinguin de fora. Si el model alemany realment és el que confecciona guetos, aquest, per descomptat, el descartarem, perquè després la relació i tot aquest model que intentàvem explicar nosaltres de relació de proximitat, d'integració i de convivència, de ciutat en la mesura humana, és difícil de concebre en un model de guetos, si és que l'alemany és aquest model. Per tant, gairebé per eliminació, ens queda el quart, però tampoc no és el que exactament estem portant a terme. Hi ha una qüestió que és òbvia: la integració de la gestió d'aquesta diversitat, malgrat que no vulgui pas reforçar un concepte, té una dimensió en funció de l'entitat receptora; és a dir, hem parlat dels diferents municipis: tres municipis amb una dimensió concreta: Vic, pràcticament amb 40.000 habitants, Manlleu pràcticament amb 20.000, Roda de Ter amb 5.000. Els models són vàlids en la mesura en què la dimensió permet d'aplicar-los. A la ciutat de Vic, amb 40.000 habitants, o a Manlleu amb 20.000, amb una proporció del 20 % es fa difícil de ser fidel a qualsevol model, perquè la dimensió entre l'oferta i la demanda o la capacitat d'assimilació i la demanda és desproporcionada d'entrada. Per

tant, necessàriament hem de renunciar als quatre models i portar a terme aquell model que la bona gestió, el bon govern, els bons costums, la convivència ens obliguen a portar. En aquest aspecte, jo reforçaria un dels comentaris que deia a l'inici: estem en un terreny molt verge, i no pretenia pas obrir un debat o una reflexió sobre el model anglosaxó o de Londres en concret; però el que sí és cert és que, després dels atemptats de Londres, el que es diu és que els qui ho han fet són ciutadans de ple dret a Londres, anglesos de ple dret. Per tant, alguna cosa, potser, no ha funcionat. Ja em disculparà si la resposta no està a l'alçada de la pregunta, que és molt interessant; però jo li diria que nosaltres no pretenem seguir un model, si només hi ha aquests quatre, sinó que, en tot cas, ens decantaríem pel quart model, però amb matisos substancials. Posaré un exemple: l'alcalde d'aquesta ciutat fa dues reunions cada setmana amb veïns de les escales on es poden produir o es produeixen conflictes de tipus convivencial. Això respon al model anglosaxó? No en tinc ni idea: és el model Vic o Manlleu, en aquest cas.

PerePrat: Gràcies, Ignasi, pel reconeixement de la feina de Manlleu. Potser perquè sóc una persona molt pràctica, i, a vegades, amb la teoria m'hi perdo. Tots els models tenen les seves mancances i els seus fracassos. No hi ha cap país que tingui una política clara en immigració. Els països que fa tant temps que estan amb el tema de la immigració i de la diversitat, no ho tenen solucionat: França, Holanda, Suècia... tenen bastants problemes amb els diversos models. Des del que ens pertoca viure cada dia, des de la política local, que no tenim competències, i la feina que hem fet els ajuntaments, perquè els problemes els tenim nosaltres, no els té ni la Generalitat ni l'Estat espanyol. Els problemes els tens tu. Jo crec que el model és el que fa l'alcalde de Vic: aquest contacte personal dos cops a la setmana, i que fem a Roda, que fem a Manlleu, que fem en aquests indrets. Jo crec que és donar aquesta resposta amb una idea clara: des de la normalitat. Parlem de drets, però també d'obligacions. Crec que aquesta és la política que hem d'aplicar: donar resposta a les citacions que van sortint cada dia, perquè en molts d'aquests models, amb les qüestions diàries, ens hi podem perdre. Tema de les festes: jo crec que Catalunya té les seves festes i són les festes que hem de celebrar tots plegats, però això no treu que hi hagi festes d'altres cultures. En moltes poblacions,

hi ha la festa major, però ara, amb la democràcia, han sortit les festes del barri, han sortit les festes del carrer, i ens hi anem incorporant; però bàsicament la festa de la nostra ciutat és la festa major o la fira que fem a la tardor. Pot haver-hi altres festes, però després hem d'anar a treballar. En les festes és com podem fer front a aquesta percepció, a aquest coneixement, que ens poden ajudar a solucionar aquests problemes. Els problemes són tan petits però et fan gastar tanta energia, i hi hem de fer front. Si hi ha una festa del final del Ramadà, podem anar-hi i participar-hi, igualment que hi ha gent que participa en la Feria de Abril; però crec que les festes de Catalunya són les festes de Catalunya.

Francesc Pereña: Seré molt breu, perquè la meua pregunta és una part de la pregunta de Dídac Ramírez, molt més sàviament del que jo volia formular-la i ho hauria fet d'una manera més simple. El que faré és canviar la pregunta que volia fer sobre la política correcta, per preguntar sobre els fets. Què creuen vostès que està passant amb relació amb allò que Carod anomenava identitat compartida aquest matí? La pregunta és si la línia d'integració dels immigrants, potser amb diferències per generacions, va en la direcció d'una identitat compartida, és a dir, que retenen la identitat amb la qual han vingut a casa nostra o, d'alguna manera, les generacions van perdent, en certa manera, aquestes arrels o aquesta pròpia identitat? Ho dic perquè l'experiència o poca experiència que he tingut de la immigració a Alemanya en els anys seixanta o setanta era molt clara la diferència entre la generació dels qui van emigrar i la generació dels seus fills, perquè encara que aquests estudiaven el batxillerat espanyol, eren alemanys purament i simple. Per tant, sembla que les generacions següents es decantaven cap a una identitat del lloc d'acolliment i perdien la seva pròpia amb la qual havien vingut. És això un problema generacional?

Pere Prat: Jo diria que sí. És bastant lògica, aquesta situació. Però torno a fer una reflexió d'anar amb compte. Amb la immigració andalusa, pensem ara que aquesta gent perdria la identitat dels seus pares i que sentirien la inquietud nostra que se sentin incorporats, alguna cosa hem fet malament: no tenen la identitat clara. Suposo que tenen la identitat d'aquí i d'allà i tenen un garbuix i ens porten aquests conflictes. Nosaltres, si anéssim en un altre indret, no voldríem perdre mai la nostra identitat catalana, i és

lògic que aquestes generacions que s'han hagut de desplaçar tinguin aquesta identitat compartida: la que tenen els seus orígens –com deia Salvador Espriu: «Qui perd els orígens perd la identitat», aquests orígens no els perdem mai. Si ens n'anem a un altre indret, és lògic que fem l'esforç que vulguem tenir aquesta identitat compartida. És també lògic que els fills de les primeres generacions se sentin menys del seu origen, potser és allà on han nascut, i que l'origen que ve dels seus pares es vagi diluint amb el temps. El que em preocupa i hauríem d'analitzar, i que passa també a molts indrets, són aquestes generacions que no se senten ni dels pares ni de la societat d'acolliment.

Jordi Serra: Només per posar un exemple en això de les generacions. No hem parlat de totes les dificultats legals d'aquests col·lectius. Estem parlat del bon treball que estem fent a les escoles: aquests infants que els fem d'aquí, quan arriben a setze anys, i no poden anar a treballar perquè no tenen nacionalitat espanyola, perquè no tenen permís de treball. Han de seguir tot un procés per a demanar permís de treball. I no poden demanar permís de treball si no tenen divuit anys. Tenim aquests joves que ens han fet aquest procés a l'escola, impecable, dels setze als divuit anys, els tenim al carrer sense fer res, i ja sabem el que passa quan un s'està al carrer sense fer res. Potser no podem ser tan optimistes sobre aquests canvis de generació. Repeteixo el que he dit abans: molts d'aquests joves no volen anar de vacances als seus pobles d'origen perquè no hi tenen res i són desconeguts, però, d'altra banda, amb els nostres mecanismes tampoc no els deixem que puguin ser d'aquí.

Jordi Sales: Jo voldria felicitar-los per aquesta immersió en la realitat. En un moment ha semblat que el problema era si el model és de Vic o de Manlleu. Parlant seriosament, crec que aquí hi ha una qüestió que és difícil perquè no hi ha competències legislatives: que els ajuntaments fan el que sigui, que d'alguna manera es va pal·liant amb mesures, més a prop dels ciutadans. Sembla que les narracions es feien amb una certa satisfacció d'una tasca que es va fent. Hi ha algun moment que s'ha anat veient que hi ha com una gran sensació de fragilitat lligada a dos problemes i, sobretot, al problema una mica d'aquest ambient: quan es fa això, aquest senyor té dret a obrir una cosa, però hi ha 500 signatures en un lloc

que no hi ha molta gent, aquesta Plataforma per Catalunya, que no se sap si surt o no surt. El problema bàsic, perquè és el crucial, no sé si de la política francesa, però sí dels resultats de la immigració en la política francesa, que és, per entendre's, el resultat Le Pen en els barris d'immigració o en la frontera dels barris d'immigració. Aquesta tercera generació andalusa, que és la part autòctona de les nostres escoles públiques, que per un altre cantó és on hi ha un fet una mica sociològicament nou en les nostres societats. És aquella generació que no està segura ni de repetir l'estàndard econòmic ni dels seus pares. En les vides de les societats avançades europees, des d'un punt de vista econòmic i d'estatus, les generacions han progressat d'una manera gradual generació rere generació. Aquesta, per dir-ho així, èpica del progrés social que han fet els avis o han fet els pares, ells es troben en un moment en què els estudis que els surten no els surten, en què no poden avançar ni entrar en un nivell de serveis, no poden repetir, per dir-ho així, l'estat obrer dels seus pares o el petit comerç, que per als pares era una satisfacció, i es troben que els ajuntaments fan unes polítiques d'acolliment social als qui, per dir-ho així, ells tampoc no tenen ganes de baixar a aquest tipus de treball, però que, d'un altre cantó, si volguessin no podrien. I aquí és la zona del problema, en la qual no hi ha solució.

Però jo només vull dir una cosa: és cert que és on ens ho juguem tot i que jo faria una cosa: és no callar que el problema és aquí. No callaria el problema i no castigaria aquesta zona més flonja del problema que, a sobre de tenir dificultats de progressar després dels estudis, a sobre els titlarem de ser una mica els *gamberros* de les situacions, en una societat molt tolerant, molt benèfica amb els seus polítics, amb els seus columnistes, amb això de «vosaltres sou els intolerants, vosaltres sou els racistes, vosaltres sou els protestaires». M'agradaria dir que, si aquest és el nucli, i em sembla que sí, hauríem de fer un vot de no silenci sobre aquest problema que és el que ens donarà aquesta estabilitat. I queda una mica aquesta sensació que abans s'ha dit: tot això és molt fràgil, és molt fràgil perquè s'està treballant aquest problema. Era simplement això.

Ignasi Puig. Intentaré respondre. Jo no diria exactament que tot això és molt fràgil, perquè em sembla que dins les possibilitats i

tenint en compte la poca tradició i tenint en compte aquesta desproporció entre les possibilitats i les demandes reals, diria que Déu n'hi do; però en tot cas m'agradaria aprofundir-hi. Per què em sembla que això no és fràgil? Perquè parlem de municipis amb índex de 20 % d'immigració i a hores d'ara no tenim un element de titular de diari, i no diari sensacionalista, per posar en la balança; és a dir, hem gestionat un fluxos migratoris molt desproporcionats, i encara, ara com ara, hem de dir que no tenim res molt greu a lamentar. Això ens fa pensar que el sistema tampoc no és de tanta fragilitat. Estic parlant de l'àmbit local. No sé què ha pogut passar en altres municipis, potser més de l'àrea metropolitana. Jo diria que no hi ha una sensació de fragilitat; sí que hi ha una sensació d'indefensió, que no sé si necessàriament vol dir fragilitat. No tenim capacitat normativa en aquells aspectes que són clau. No tenim capacitat de redimensionament, és a dir, no podem dir que en una societat de 40.000 habitants no n'hi caben més, perquè els serveis socials, educatius, sanitaris, no donen per a més. Per tant, de fragilitat, no ho sé; d'indefensió, en moltes ocasions, sí; d'indefensió en el tema dels horaris comercials: hi ha una llei de comerços que diu que un comerç –perdonin la imprecisió– de menys de 150 m² pot obrir sempre que vulgui. Estem en una cultura que no passa això, per una tradició cristiana, el diumenge és festiu, i en canvi són persones que obren aquests nous locals comercials que no tenen aquest tipus de condicionant cultural. Per tant, poden obrir cada dia i culturalment no tenen cap impediment que els ho faci replantejar. Per tant, jo diria que no és un sistema de fragilitat, perquè ens remetem a la trajectòria seguida, però sí d'indefensió davant decisions en les quals no tenim capacitat normativa i no tenim recursos per a poder minimitzar aquests problemes, que estic completament d'acord amb vostè que no cal callar-se.

Damià Benzadón. Sí, jo volia fer un intent de posar-me en el seu lloc, un acte d'empatia, per dir-ho d'una altra manera: un acte d'empatia amb vostès. I començar a preguntar-me de quina manera es poden amalgamar aquests dos costums que estan convivint: el català i un altre, potser magrebí o d'un altre lloc, però són costums que s'han d'unir o d'amalgamar en un lloc comú, en un espai comú. Una de les primeres preguntes de les que estan partint és aquesta: què podem fer perquè aquesta convivència sigui millor.

Partint d'això, crec que és necessari també matisar: aquest immigrant que està venint aquí, en quin sentit està venint, és a dir, vol assimilar-se o, simplement, està escapant del seu lloc d'origen? I aquest jo crec que pot donar-nos una clau en el seu voler, de què és el que vol fer aquí. És a dir, si aquesta persona ve amb moltes possibilitats i té necessitat de millorar i està buscant un lloc millor, és molt possible que tingui el voler d'assimilar-se. Ara bé, aquest cas, se suposa que serà una part reduïda dels immigrants. Se suposa que la majoria no volen assimilar-se, sinó que volen una milloria econòmica perquè d'on vénen no tenen les oportunitats que aquí els podem donar i potser un gran percentatge no volen aquesta mena d'assimilació que necessitaríem per a facilitar l'amalgament dels dos costums. Per tant, partint d'aquesta hipòtesi, podríem dir que, si aclarim o comuniquem millor –potser ja s'està fent– les normes de conducta que tenim a Catalunya i al poble del qual sigui el municipi, i a més la manera que s'ha de comportar el ciutadà, és molt clar o obvi, potser ni d'assimilar-se ni d'escoltar res, ni d'aprendre la llengua, això és un punt d'enfrontament bastant important. No sé si ara estan fent quelcom; però m'agradaria saber una mica com tracten aquest tema.

Pere Prat. Ja ho he dit moltes vegades, i, a vegades, busquem respostes molt enrevessades i poc entenedores. El tema del coneixement és una de les actituds que ens pot ajudar a relacionar-nos més les diverses cultures. Diem que la por del desconegut és el que ens fa prendre actituds impensables en qualsevol persona. Els que recullen signatures o signen són gent que tenen carreres: agafa tots els àmbits. No ens equivoquem, aquí. De la mateixa manera que partits com Plataforma per Catalunya no solament agafa el barri de l'Erm a Manlleu, sinó que agafa vots de tota la ciutat. És un recurs molt fàcil i sempre diu el mateix; però és veritat: és el coneixement, el fet de conèixer-nos els uns als altres. Perquè quan hi ha aquest coneixement, hi ha gent que em diu: «A veure si trobes feia per a aquesta persona perquè és molt bona persona», ja fa un canvi de pensament d'una persona envers una altra. Els immigrants, quan vénen aquí, és perquè la gran majoria tenen aquesta necessitat. La majoria no marxa de la seva terra per anar a descobrir mons. Jo crec que aquesta és la primera necessitat que tenen. Aquí volen situar-se i després, lògicament, hem de fer tots

plegats, ells els primers, si es troben bé, d'incorporar-se, no sé si d'integrar-se o d'assimilar-se: a vegades m'hi perdo, amb aquesta qüestió, que s'incorporin és molt important. Què fem amb els ajuntaments? L'Ignasi ha dit que, amb aquesta ordenança que han fet, hi ha un curs de coneixement de drets i deures, dels costums de la ciutat de Vic. Nosaltres, des de Manlleu, tenim aquestes guies d'acolliment on consten els serveis que dona la ciutat, que estan a disposició de totes les persones nouvingudes: amb la recollida d'escombraries: quins horaris hi ha; sembla una cosa molt simple, però és molt important, perquè lògicament són aquestes coses, aquest desconeixement d'horari de deixar les escombraries, que fa que el col·lectiu autòcton agafi una actitud encara més negativa envers el col·lectiu immigrant. Aquestes són les qüestions que hem de resoldre perquè la incorporació d'uns ciutadans que van d'una ciutat a una altra sigui molt més planera. I torno a repetir que a vegades les respostes no són tan buscades; tan sols és el més senzill. Jo crec que el coneixement que podem tenir entre els uns i els altres ens ajudarà en aquesta relació o interrelació en aquests pobles.

Ignasi Puig. M'agradaria fer una precisió i hi incorporaré un element nou i potser contestarà la primera intervenció que hi ha hagut. Hem parlat de la immigració com d'aquelles persones que vénen del seu lloc d'origen i arriben a Catalunya com els que arriben a qualsevol dels municipis de la comarca d'Osona. En la pregunta es plantejava com es fa l'encaix entre la cultura pròpia i la forània. Evidentment, de forànies n'hi ha moltes, com deia abans l'alcalde de Manlleu. No sempre es fa de la mateixa manera, lògicament. En segon terme, la segona qüestió era si fugen o bé volen integrar-se. És que potser volen totes dues coses i, el més segur, és que no en fan cap de les dues. Hi ha altres possibilitats. Torno a insistir en la immigració procedent de França, per posar un exemple. En aquest cas, generalment, primera immigració africana que se'n va a França i després aterra a casa nostra, segurament perquè el francès és un model que no els serveix o segurament perquè no es qüestionen el model i no qüestionen si volen integrar-se o si fugen, i simplement el que busquen és una millora de la qualitat de vida i probablement aquí la troben. Una perspectiva de prosperitat que no ve condicionada pel model? Potser el model francès no ofereix prosperitat als

nouvinguts, malgrat que tenen un factor idiomàtic que en molts casos no és una barrera, perquè parlen perfectament el francès, i, en canvi, a Catalunya o a la comarca d'Osona, troben un encaix que no sé si respon o no al model que els va bé; però, en qualsevol cas, els deu obrir noves perspectives. Per tant, l'encaix entre la cultura catalana i la cultura de segona arribada, és a dir, d'inici a França i després a Catalunya, també ha de tenir unes problemàtiques que segurament no són les mateixes d'aquell emigrant prototipus que ens podríem imaginar que arriba aquí, de bell nou, de qualsevol país.

Josep Monserrat. Moltes gràcies per les seves clares intervencions. Procuraré ser breu. Una clarícia i una reflexió sobre un possible encert i sobre un fracàs real. La clarícia sobre la primera intervenció del Sr. Ignasi Puig sobre els senyals identitaris. N'hi ha de bons i n'hi ha de dolents. Són nostres. I que hi hagi dues colles castelleses és un senyal identitari. Al meu poble tenim dues bandes municipals de música: la Unió Filharmònica i la Banda de Música, amb menys de sis anys: feta una de l'escissió de l'altra. És identitari, però no és bo. El possible encert, i entenc el seu optimisme i el comparteixo: tot resideix en un pacte que té un profund sentit democràtic, que és dir: vostès que vénen aquí ens fan falta i vostès poden tenir un futur. Nosaltres els explicarem perquè vostès tinguin un futur com podem viure: aquestes són les nostres normes per a poder viure i aquests són els mecanismes que podran emprar si aquestes normes no els agraden i ens volen convèncer que podem fer-ho millor. Si aquest pacte fos a l'arrel, crec que podríem tenir un cert optimisme per a fer aquesta integració, mentre acompleixin la premissa de convèncer-nos segons les normes que tenim establertes per als canvis legals i que mentre no ens convencin acceptin les nostres convencions fonamentals. I ara el fracàs, que no és un fracàs d'immigració. El fracàs és un fracàs que no és dels altres que vénen aquí, de la nostra posició respecte als altres, sinó que és un fracàs del «nosaltres». Quan estem parlant de terceres generacions que han passat per processos escolars obligatoris; quan estem parlant d'un problema i d'una immigració que els seus fills han fet un procés escolar i acaben de sortir bé d'aquest procés escolar *i passa el que passa*, no és que no sabem què fer d'ells, sinó que no sabem què fer de «nosaltres». Aquest

problema no és un problema que es pugui atacar des de polítiques d'immigració, i si l'ataquem des d'aquí és que ens estem equivocant o que s'estan equivocant els ajuntaments. Els ajuntaments s'estan trobant amb un problema que no és d'immigració, encara que per aquí s'intenti posar límits al problema, sinó que és un problema d'estructuració general del país, un problema que té a veure amb l'educació, amb el futur que nosaltres prometem i amb un pacte que s'ha trencat: el pacte que s'ha trencat és «vostè serà ciutadà d'aquest país amb aquestes condicions», i això no ho estem dient a ningú dels qui arriben de nou, sigui l'immigrant de més enllà de les fronteres, sigui el nouvingut perquè hi neix (per a aquests tot és nou, també). Aquest pacte no és un pacte explícit sinó implícit, que tots hem tingut: amb els nostres pares, amb els nostres mestres, amb els ajuntaments, amb les autoritats i que és el que pot fallar amb els nostres nens i joves. És veritat que sobre la primera generació immigrada de la resta d'Espanya, nosaltres, aquí, no vam tenir cap responsabilitat col·lectiva política, perquè no teníem institucions per a fer-ho; amb la segona i els descendents de la primera, ja van estar educats en les nostres institucions; i la tercera ja és vergonyant; i el problema no és d'immigració: és un problema molt més profund tal com apuntava el Dr. Sales.